

ВІД КАРПАТ ДО СЕРЕТУ

Побідним походом сходили У. С. С. з Карпат на доли. Російська армія, загрожена окриленням від заходу, відступила без бою з Карпат і спинилася щойно під Болеховом і Стриєм.

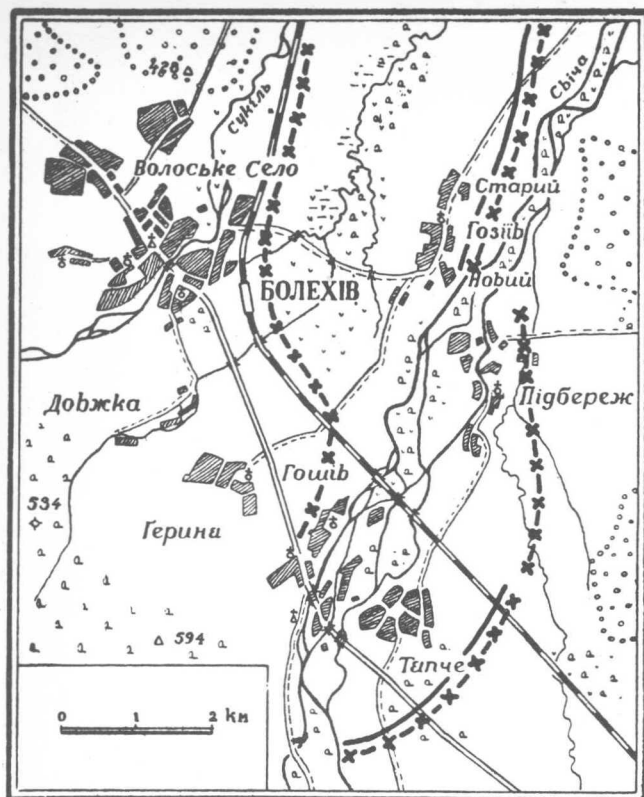
Шляхом Захара Беркута, через Тухлю, Сколе, Камінку, Тисів пішли У. С. С. на Болехів. Тут оба куріні стояли декілька днів у запасі бригад. Але, коли змігся напір ворога, що всіма засобами старався зіпхати австро-німецьку армію назад у Карпати, У. С. С. кинено у бій.

Найсамперед рушив до бою І. курінь, на оборону становищ 130-ої бригади, на лінії Болехів-Лісовичі та зайняв становища під Лісовичами. Підчас московського протинаступу австрійські відділи, що стояли обабіч стрілецьких становищ, не встоялись і в паніці відступили, відкриваючи оба стрілецькі крила. Стрільці були окружені. На стрілецькі позиції вдарили фінляндські полки з трьох боків. Розпочався бій на баґнети і приклади. Дуже потерпіла при цьому сотня Семенюка, якою проводив чет. Артимович. Він сам був тоді ранений і попав у полон. Багато стрільців, взятих у два вогні, впало у цьому бої і багато дісталось до неволі, зі старшин сот. Букшований, хор. Степанівна, хор. Свідерський, чет. Кравс і дес. Фрей. Решта, піддержана німецькими частинами, відбила наступ Москалів.

В тому самому часі другий курінь видержував удари ворожих полків за селом Гузієвом на схід від Болехова. Також на цьому відтинку вдалося після кількадечних завзятих боїв перевазі московських сил заломити фронт. Пішли важкі бої в обороні самого Болехова. Частинам другого куріня доводилось кілька разів переходити на нові позиції та боронити кожного догідного місця. Врешті сотні У. С. С. спинили ворожий розгін на залізничному шляху біля Болехова. В обороні Болехова визначились сотні Левицького та Вітовського, зокрема чет. Навроцький, пхор. Мінів та

УСС ідуть через гору Погар до Тухлі, травень 1915.

Мапа боєвого положення 11. курія під Болеховом.
х—х—х фронт УСС. 30. травня, х—х—х 1. червня 1915.

чет. Кучабський. В боях загинули між іншими матурист дес. Мирон Герасимович, студент віст. Микола Павлів, стрілець Іван Шпак, Осип Матковський, Микола Михайлюк, Іван Лаврук та Пилип Тимчишин. Ранені були хор. Михайло Девосир і пхор. Андрій Борис.

Визначну роль у цих боях відіграла доповняюча сотня під командою чет. І. Цяпки, що саме приїхала з коша у Варпалянці. Сотня тричі відбила приступ переважаючих сил ворога. Три дні вона держалась на своїх становищах коло села

УСС в поході на Болехів.

Тяпче та покинула їх щойно на приказ. У бою та головню підчас самого відступу сотня втратила половину людей. Московський наступ ослаб. Врешті, коли Німці добули Стрий, всі зусилля ворога пішли на марне і він мусів відступати далі на схід.

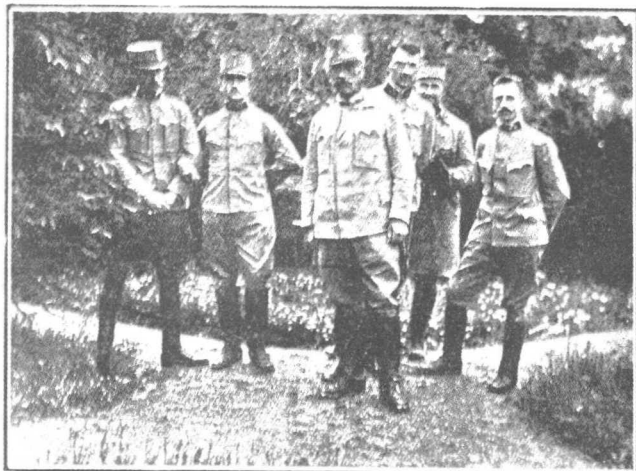
Дня 4. червня стрілецькі стежі найшли окопи ворога порожні. Москалі відступили.

Союзні війська пігнали за ворогом.

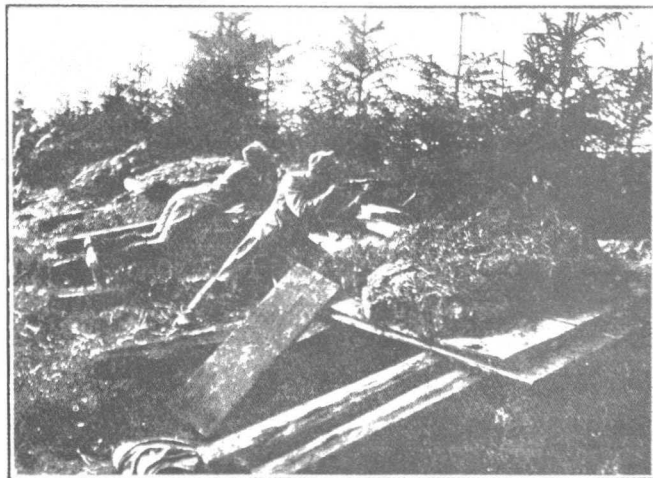
В погідний, весняний час, спішним походом перейшли У. С. С. жидачівський та калуський повіт і около 10. червня спинилися біля с. Викторова. Стрілецькі стежі загналися тоді за ворогом аж до Тязева, недалеко Станиславова.

В часі того побідного походу У. С. С. союзні війська зайняли Львів та вирівнаним фронтом гнали розбитого ворога все далі на схід.

Східний напрям маршу XXV. корпусу, в якому були У. С. С., мав переважне боєве значіння, бо, вдаряючи у крило ворожої карпатської армії та загрожуючи їй задам, приневолював її до спішного відступу також з південно-східного відтинку

Ген. Фляйшман, к-дант 55 дивізії зі старшинами штабу.

На становищах коло стації в Болехові.

Хор. Михайло Девосир.

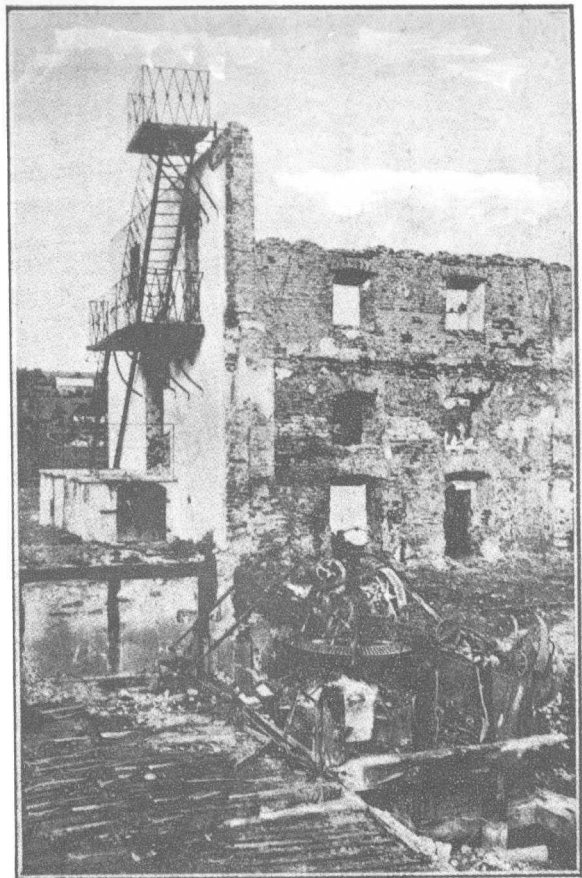
Чет. Антін Артимович.

Карпат. Походою тої групи, з якою ішли Стрільці, Москалі ставили завзятий опір.

Після двотижневої позиційної боротьби у вишнівському лісі, під час якої У. С. С. відсунули ворога під сам Галич, російські війська для 27. червня подалися у дальший відворот. В боях під Вишнівом загинув журналіст Теофіл Мелень, похований пізніше в Медусі, в селі, де родився Вітовський.

Дня 28. червня У. С. С. зайняли Галич та переходили на Дністрі. Перша увійшла до колишньої столиці княжої держави сотня Д. Вітовського. Населення повитало У. С. С. з великою радістю як переможців та рідне військо. Того дня на ратуші города замайав жовто-блакитний прапор.

Другого дня У. С. С. перейшли Дністер і після короткої стрічі в селі Семиківцях зайняли позиції на правому березі Гнилої Липи. Дня 30. червня досвіта II. курінь, спільно з іншими частинами

Знищений млин коло Завалова.

130-ої бригади, вибором приступом перехід через Гнилу Липу та погнався за ворогом до Золотої Липи. Під час того бою згоріли від гарматних стрілен три села: Семиківці, Тустань і Хоростків.

Перший курінь ішов лівобіч другого та після

Вістун Микола Павлів,
впав в бою під Гузієвом.

Дес. Мирон Герасимович, загинув під Гузієвом.

Стрілецькі становища у викторівському лісі, червень 1915.

Стрілецька чуйка.

В окопах сотні Вітовського у викторівських лісах.

бою за Семиківці злучився з ним в дорозі коло Медухи.

Над Золотою Липою спинився знову похід Стрільців. Москалі задержалися на лівому березі ріки в сильно укріплених становищах.

Від 7. липня до 5. серпня оба куріні У. С. С. перебули у запасі своїх бригад: II. курінь стояв у карачинському ліску, недалеко Завалова та I. курінь в лісі коло с. Маркова.

В лісах над Золотою Липою мали У. С. С. перший досить відпочинок від часу болехівського бою. На фронті був спокій. Обезсилений ворог доповнював свої ряди. Стрілецьтво використовувало цю передишку на боєву заправу та залюбки працювало над ссбою. Зі звільненого Львова та краю приходили перші вістки від рідних і знайомих. Там Стрільці могли подумати про заспокоєння своїх культурних потреб. Між іншим почали збирати матеріали та фонди для видання власного ідеологічного журналу. Над Золотою Липою відвідав фронтові частини тодішній австрійський наслідник престолу архикнязь Карло. Він переглянув також одну сотню У. С. С. та наділив багатьох старшин і стрільців воєнними відзнаками.

Над Золотою Липою вперше вславився як незрівняний стежник вістун У. С. С. Заячук, якого пізніше приділено до групи полк. Альтмана, команданта 35-го полку краєвої оборони, на провідника стежної команди, що вела боєву розвідку. Заячук своїми очайдушними стежними випадками над Стрипою добув голосну славу в цілому корпусі та всі можливі боєві відзначення. Він загинув під час однієї нічної виправи на полях між Серетом та Стрипою. Також тоді зійшовся ближче зі Стріль-

цями сот. Мирон Тарнавський, командант одного з курінів 35-го полку. В 1916 р. він став Командантом Вишколу У. С. С. та літом командантом полку У. С. С. в полі.

Хор. Кость Мацюрак.

Після одномоїчної перерви, союзні війська по-вели новий наступ на різних відтинках фронту : відбили дальші околиці загарбаної Галичини.

Дня 27. серпня прийшла черга на 55-у дивізію. Другий курінь У. С. С. добув у бою під Заваловом сильно укріплені становища ворога. У. С. С. відібрали приступом три лінії ворожих окопів та відбили всі протинаступи. Завдяки цьому, Москалі мусіли відступити і дня 28. серпня увесь фронт корпусу рушив вперед. В бою під Заваловом згинув м. і. молодий, ідейний старшина та надійний письменник чет. Іван Балюк.

В шістьох днях (від 28. VIII. до 3. IX.) У. С. С. зайшли з боями на подільські степи між Серетом та Стрипою; I. курінь через Волицю, Мозолівку, Бурканів до Тютькова, а II-ий через Підгайці, Новосілку, Маловоди, Росоховатець до Людвиківки. Москалі, відступаючи, палили людські оселі, збіжжа, що були тоді на полі, та забирали добуток населення.

I. курінь видержує 31. 8. і 1. 9. протинаступ Москалів на горбах між Буркановом і Гайворонкою. II. курінь має в тому самому часі кілька сутичок в околиці Маловід і коло Семиковець.

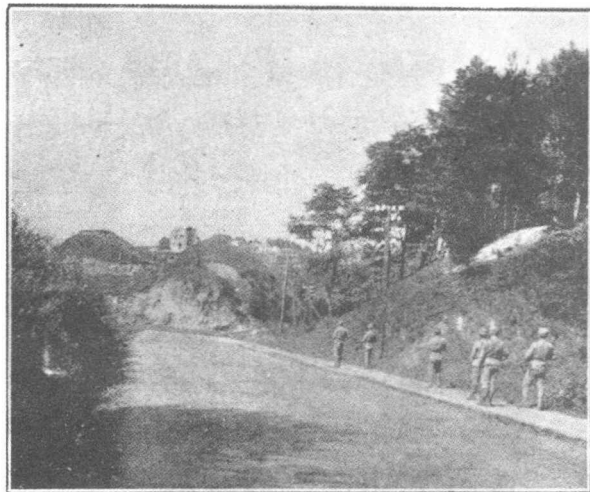
Над Стрипою розгорілися завзяті бої, в яких У. С. С. вкрилися новою славою.

Московська армія спинилась на лінії приготованих укріплень на західному березі Серету та дістала значні підмоги в людях, зброї і гарматі. Для здержання дальшого походу союзних військ, вона пішла у протинаступ. Завданням цього маневру було перш за все відкинути ворожі частини до Стрипи й опісля проломити фронт. Головний удар був спрямований на відтинок 55-ої дивізії.

У днях між 7. та 8. вересня II. курінь У. С. С. забезпечував на 7. км. широкому фронті, між Панталихою та Настасовом від-

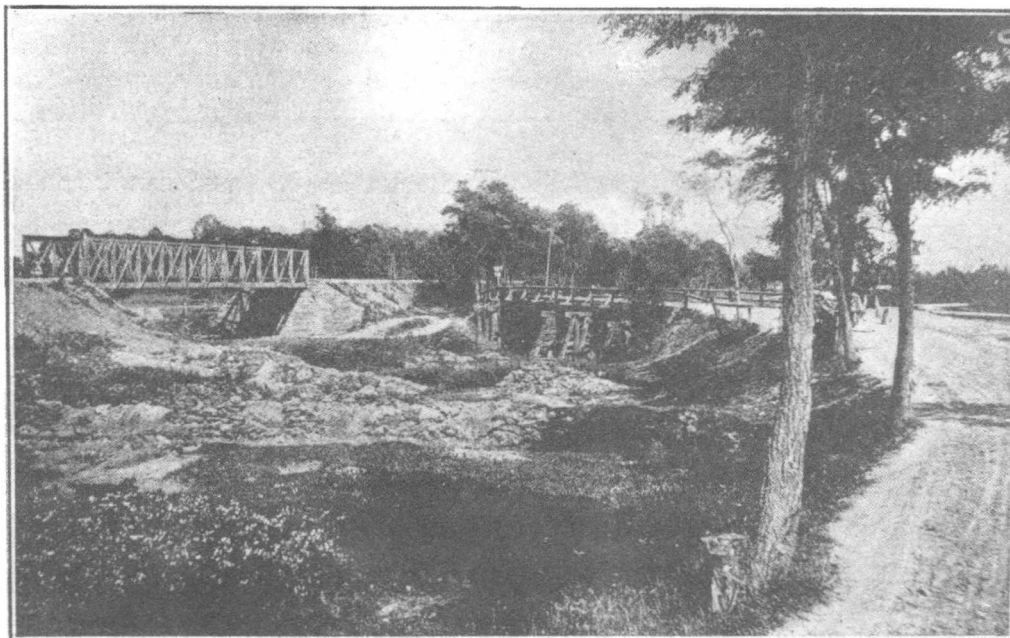
УСС. на ринку
28. червня 1915.
в Галичі,

Стрілецька стежа в поході на Галич.

Чет. Осип Навроцький.

Мости на шляху до Семиковець к. Галича. За ті переходи звали УСС. бій 30. червня 1915 р.

Похорони чет. І. Балюка в Завалові.

Стежа УСС розглядає околицю.

Поворот стежі з раненим товаришем.

ступ австрійських і німецьких полків. Дня 11. і 12. вересня курінь боронив мостового причілку в Семиківцях.

Перший курінь вславився тоді обороною мостового причілку в Соколові, дня 12. і 13. вересня. Москалі кинули в бій на цьому відтинку масу кінноти, що під Настасовом увірвалась у прірву австрійського фронту. Терен того боєвища був вимірний для кінної атаки. Це рівна степова смуга, без дерев та горбів. Ворожа кіннота розторошила кілька австрійських полків і привалила над Стрипу. Сотні У. С. С. І. куріня відбили кілька атаків кінноти на зразок наполеонського каре і крок за кроком в порядку відступили на мостовий причілок в Соколові.

У міжчасі команда корпусу кинула проти російської кінноти невеличкий дивізіон сотника гурзарів Фаркаша, в якому був також окремий відділ кінноти У. С. С., під командою чет. Р. Камінського. Це була перша правильна атака молодшої кінної частини У. С. С., яка встоялася проти значної переваги.

Перший курінь, відбившись від московської кінноти, перейшов до оборони мостового причілку. Але Москалі проломили фронт там, де не було У. С. С., біля Сокольник і перейшли Стрипу. Від заходу зайняли село Соколів та оточили обсаду соколовецького переходу. У. С. С. опинились у кліщах, з яких був лише один вихід, лівим берегом Стрипи в напрямі на Соснів. З цього грізного положення врятував курінь його командант от. С. Горук. Він, залишивши в окопах одну чету з хор. І. Каратницьким, для маркування оборони, з рештою куріня перейшов берегом Стрипи до Соснова.

В цих боях втрати У. С. С. були розмірно невеликі. Всеж таки жертва кількох убитих, кільканацяти ранених та кількадесять полонених була для У. С. С. великою стратою. Між іншими тоді попав у полон заслужений організатор довоєнного Стрілецтва чет. Іван Чмола.

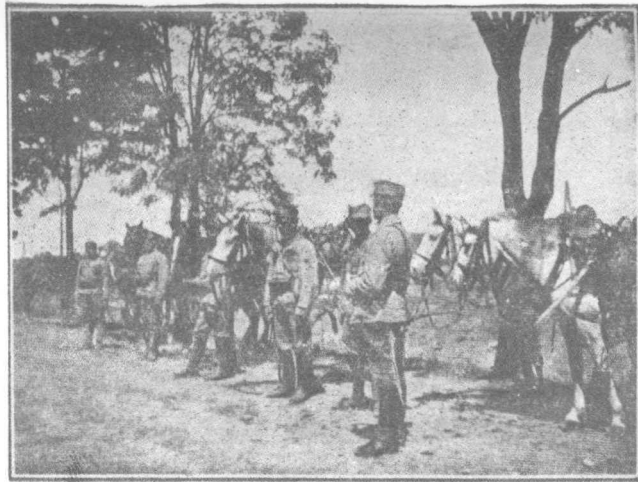
Від 15. вересня запанував на фронті спокій, який трівав до половини жовтня. Москалі, виконавши першу частину свого пляну, готовились до нового удару, а союзні війська за той час укріпляли нову оборонну лінію над Стрипою.

Тимчасом оба куріні У. С. С. перебували в запасі бригад і виконували сторожеву та стежну службу в передпіллі.

З початком жовтня У. С. С. перейшли до села Вівся, в запас дивізії. Підчас двотижневого відпочинку у Вівсю Стрілецтво могло знову зайнятися на деякий час своїми культурними потребами. У Вівсю повстає стрілецька пісня і зроджуються пляни видання споминів та альманаху.

Відпочинок кінноти УСС під Викторовом.

В поготівлі до походу під Галичем.

Австрійські улани і кіннота УСС в поході з Карпат на доли.

**о. Андрій Пшепюрський,
полевий духовник У. С. С.**

**Ст. дес. Іван Коник,
один з кращих кіннотчиків УСС.**

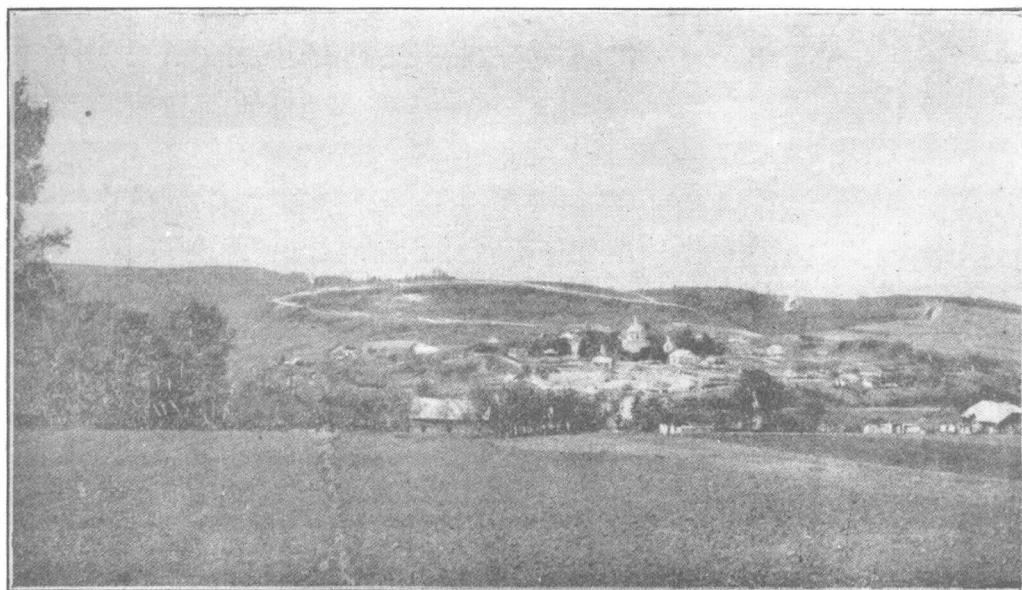
**Командант кінноти УСС пор. Р. Камінський дає пояснення боєвих завдань
провідникам розвідок.**

Заходять ворога.

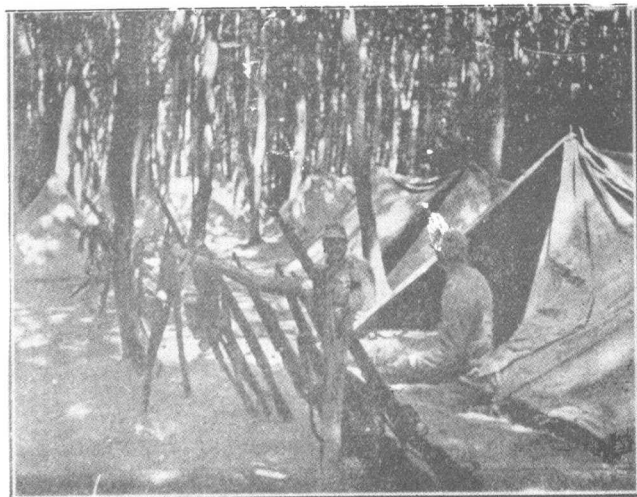
Наступ сотні під Маловодами, серпень 1915.
Стрільці окопуються.

Завалів над Золотою Липою.
На горбах видно лінію стрілецьких стансвищ.

Чет. Іван Балюк,
згинув 27. VIII. 1915,
в бою під Заваловом.

Стрілецькі шатра в Карачинському лісі, липень 1915.

Старшина і його чура.

У. С. С. на становищах під Галичем.

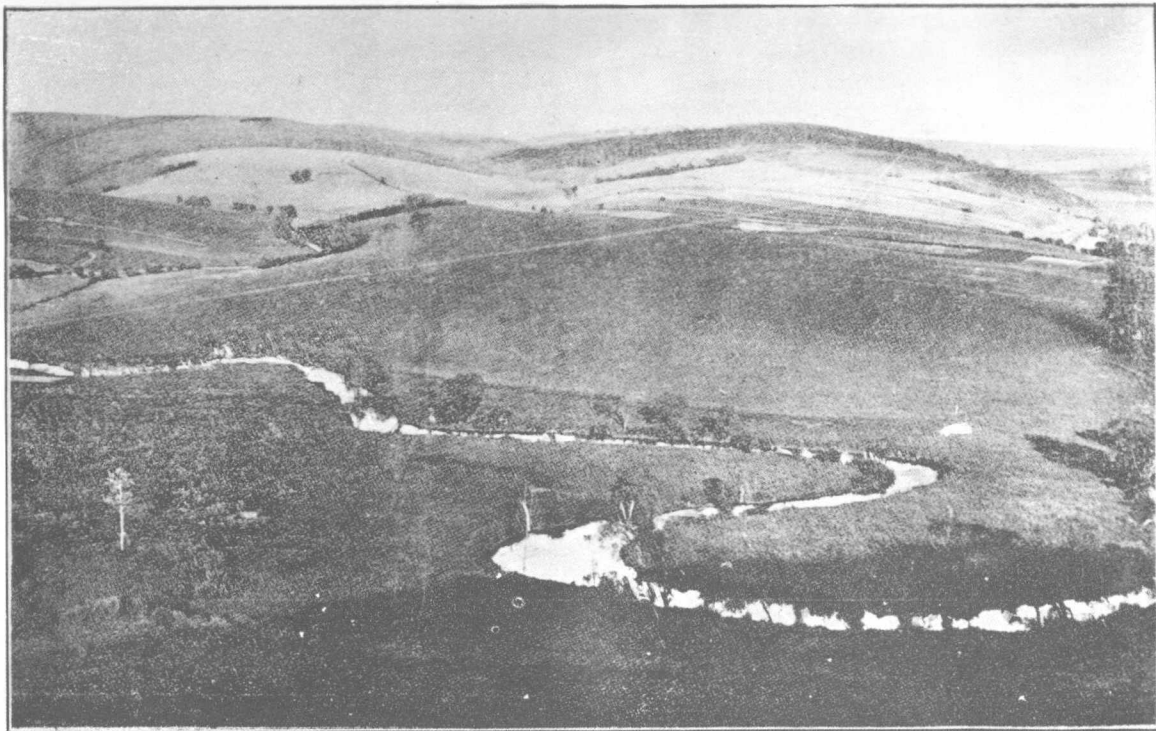
Ранений стрілець.

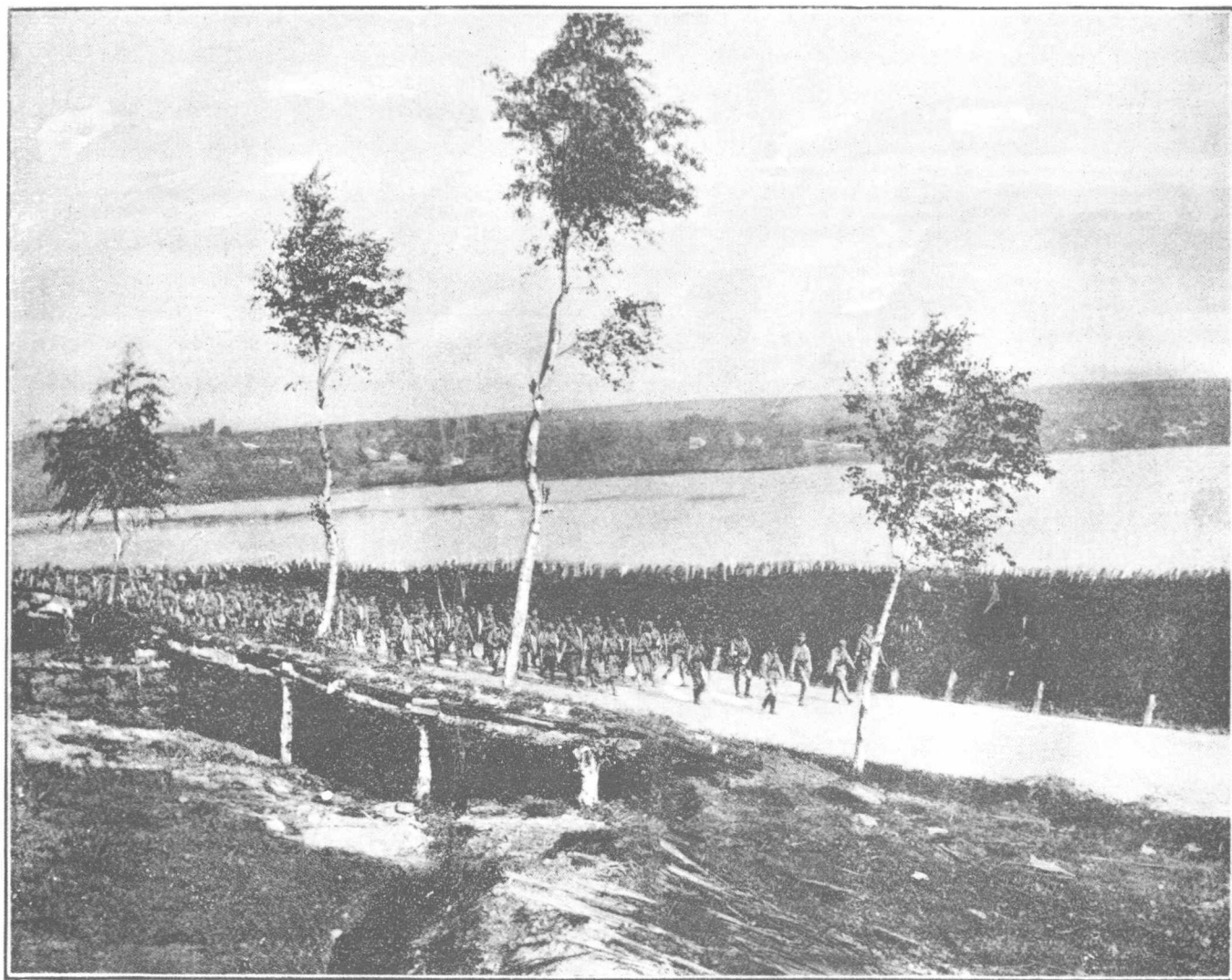
Стежа на Поділлі, вересень 1915.

Таку таблицю поставили УСС. напроти російських становищ після добуття Варшави Німцями. На цю стрілецьку провокацію Москалі дотепно відповіли транспарентом з написом: «Наполеон був також у Москві».

Золота Липа.

У. С. С. в побідному поході на шляху Підгайці—Соколів, 30 серпня 1916 р.